

SEGONA ÈPOCA (1939 - 1963)

REPRESENTACIONS

Acabada la guerra civil totes les activitats s'anaren reorganitzant de nou. Els components de l'Esbart Teatral, que aleshores hagué de prendre el nom de «Agrupación de Amigos del Teatro», juntament amb alguns elements del que fou grup d'afeccionats del ja desaparegut Patronat Obrer de Sant Josep, i ajudats per cantaires del Cor Castellarenc, posaren altre vegada en escena els populars «Pastorets».

Per fer-ho possible fou necessari que mossèn Joan Abarcat tornés a refer de nou l'obra que segons sembla fou cremada en temps de guerra. El manuscrit es pogué refer gràcies al «memorió» d'en Manel Sabaté —així l'anomenava mossèn Joan—, que anà dictant les diferents parts de l'obra per tal que el seu autor i el poble poguessin recuperar-la. El manuscrit actual (que es conserva a l'arxiu de la Parròquia, que n'és la dipositària) fou escrit l'any 1939, i es tardà mig any a recopilar-ho. També són del mateix any les partitures musicades per a ser tocades per una orquestra, tant l'exemplar propi per cadascun dels músics com el general, en les que ha quedat inscrites les dates de realització.

Les representacions tingueren lloc per les festes de Nadal 1939 concretament els dies 24 de desembre de 1939, i 1, 6 i 7 de gener de 1940, a dos quarts de 5 de la tarda, al Teatre Castellarenc. La fita, aconseguida amb esforços tant econòmics com personals fou presentada com un aconeixement teatral. Per primera vegada comptà amb la cooperació de l'Orquestra Imperio sota la direcció d'en Cecili Mussons.

El preu d'una butaca numerada era de 2 pessetes, i per infants menors de 10 anys el preu equivalent a mitja entrada. El mateix any, el dia de Nadal, s'interpretà a Lliçà d'Amunt, al Teatre l'Aliança. El nombre d'actors, comptant els personatges principals, i els cors d'àngels, pastors i rabadans, i dimonis, fou de 45 persones d'ambdós sexes.

No tenim dades de les possibles representacions dels anys següents, si bé Alfons Gubern afirma que foren representats l'any 1941, i en la relació d'obres teatrals escenificades i realitzades per l'Esbart Teatral es fa menció de que fou representada pel Nadal de 1942. Crec que és possible de suposar que foren representats de l'any 1939 al 1942 degut precisament a que l'autor de l'obra era encara viu, i possiblement fins el final de la seva vida esdevingué l'ànima d'aquestes representacions. És ben segur que a partir de l'any 1943 hi hagué una nova interrupció de les representacions degut al parèntesi sofert en les activitats de l'Esbart Teatral (1943-1952), si bé es tornaran a reprendre pel Nadal de 1952 després de deu anys d'absència.

Fou pel Nadal de 1952 quan l'Esbart torna a assumir el muntatge de «Els pastors cantaires de Betlem» comptant amb la col·laboració del grup

ELS PASTORS CANTAIRES DE BETLEM

Las representaciones figuraron lloc per les festes de Nadal 1939 con-
tinuament els dies 24 de desembre de 1939 i el 27 de gener de 1940

teatral Pomell Artístic, de recent creació, el Cor Castellarenc i el Cor Parroquial. Les representacions tingueren lloc al Teatre California els dies 26 i 27 de desembre de 1952, i també les de l'any següent —al mateix teatre— el dia de Nadal a dos quarts de 6 de la tarda, i el dia de sant Esteve a dos quarts de 10 de la nit, comptant amb la col·laboració dels mateixos grups artístics de l'any anterior. Consta per escrit la col·laboració dels Bastoners, l'any 1952, i la intervenció de l'Orquestra Hidalgos del Vallés, sota la direcció del mestre Cassià Casademont, en aquests dos darrers anys.

En les representacions de l'any 1953 es fa l'estrena d'un nou quadre afegit a l'obra de mossèn Joan sense modificar la resta de quadres originals. L'autor n'és Alfons Gubern, i s'anomenà «Buscant estatge». Sembla ser que els motius d'aquesta innovació es deuen a la manca de participació femenina. Els «Pastorets» de mossèn Joan no preveuen la intervenció femenina llevat de la Verge Maria. Fou així com les noies tingueren l'oportunitat de tenir més protagonisme en la representació de l'obra.

Les representacions s'anaren succeint els anys següents però no hi ha coincidència entre les diferents fonts consultades. El setmanari *Forja* (número 433, de 8 de gener de 1955) fa esment de que l'any 1954 no hi hagué representació dels «Pastors cantaires». Aquest mateix setmanari (532 de 30 de desembre de 1956; 533 de 5 de gener de 1957; i 535 de 19 de gener de 1957) informa de les representacions pel Nadal de 1956. Una crònica de les activitats del Pomell Artístic parla de la seva col·laboració pel Nadal de 1956. L'Esbart Teatral menciona la seva intervenció pel Nadal de 1957, però

no hi ha cap altre document que ho certifiqui; possiblement es tracti d'una confusió, car les representacions nadalenques del 1956 es feren pel mes de desembre d'aquell any i els primers dies de l'any 1957.

Alfons Gubern, en el seu assaig per a una història del Teatre a Castellar (*Forja*, núm. 827, del 23 d'octubre de 1971) afirma que «Els pastorets» foren representats, a més dels anys 1939 i 1962, dels que hi ha constància documental, els anys 1941, 1952 i 1955. Creiem que la menció a l'any 1955 correspon a l'any 1953, car no hi ha cap document que ens parli de les representacions de l'any 1955, i tanmateix considerem molt improbable que Gubern oblidés les representacions d'un any en el que ell mateix intervingué com actor. Pel Nadal de 1956 tingueren lloc al nou Ateneu castella- renc, que substituïa el Teatre Castellarenc, els dies 26 de desembre de 1956 i els dies 1 i 6 de gener de 1957.

De fet, deixen de representar-se una vegada més a partir del Nadal de 1958, i no es tornaran a representar fins el Nadal de 1962, l'any de la forta nevada. En deixa constància d'aquest parèntesi el programa de mà lliurat als assistents a les representacions del 26 de desembre de 1962, i de Cap d'Any i Reis de l'any 1963 que es dugueren a terme a l'Ateneu Castellarenc, en plena crisi dels Grups de Teatre existents i tal vegada com un intent de revifalla. El Pomell Artístic havia deixat d'existir com a tal l'any 1961, i l'Esbart Teatral no existia com a grup compacte d'ençà el mateix any, crisi que s'allargà fins l'any 1968. Aquell any també comptaren amb la col·laboració del Cor Parroquial.

ELS PASTORS CANTAIRES DE BETLEM

«Avi Simon» interpretat per Alfons Gubern

Podem considerar que amb les representacions fetes al mes de gener de 1963 s'acaba una altra època, car és a partir d'aquest any que deixen de posar-se en escena malgrat les lamentacions de les que se'n fa ressò el setmanari *Forja* (núm. 875 de 24 de desembre de 1963). En Jordi, escriptor prou conegut d'aquest mateix setmanari, es pregunta si el motiu d'aquest llarg parèntesi no era la pèrdua de l'esperit teatral popular que alenava entre els castellarencs i feia possible una fervorosa col·laboració superant les rivalitats existents entre les entitats teatrals (núm. 1.252 de 23 d'octubre de 1971). Tanmateix el poc temps de lleure del que es disposava, la mandra, i els motius econòmics foren els determinants.

Per acabar la ressenya d'aquesta segona època, és interessant posar de relleu el trofeu «Xiripiga» instituit per l'Esbart Teatral que fou creat per premiar la dedicació i el bon fer en la representació dels «Pastorets» de mossèn Joan i que consistia en una figura de terracota d'un pastor feta per l'Alfons Gubern. Els dos primers guardonats foren l'Antoni Girbau «en Tonet pintor» (1957), i l'Antoni Viñas. De totes maneres hi ha documentació que afirma que el primer guardonat fou en Cassià Casademont.

ACTORS

LLUCIFER: Antoni Viñas (1939 i 1953) i G. Rovira (1962).

XIRIPIGA: Antoni Girbau «Tonet pintor» (1939, 1953 i 1962).

ELIES: Ramon Farré (1939) i Emili Valbuena (1953 i 1962).

NEFTALÍ: C. Sabaté (1939), Emili Valbuena, Joan Tubau (1953), (1954),
Narcís Torrents (1962) i Joan Torrella (1939?).

ESCUAT: L. Sabé (1939), Joan Rovira («Prendo») (1952) i Ricard Torrents
(1953, 1962 i 1939?).

AVI SIMON: Joan Oliveras (1939), Manelet Sabaté, Miquel Homet («el Gra-
vat») (1962) i Alfons Gubern (1953 i 1962).

XIRIBEC: Manelet Sabaté (1939), Mariano Sanarau («el Noyo») i Salvador
Ventura (1953 i 1962).

SAMUEL: A. Costa (1939) (infant), Xavier Soley, Narcís Torrents (1953), Fran-
cesc Serra (1962), Josep Tantinyà (1939?) i Soldevila.

NOI I: M. Sabé (1939) i Josep Roca (1952 i 1953).

NOI II: J. Oliveras (1939) i Francesc Ferrer (1953).

NOI III: J. Altimira (1939) i Andreu Raquer (1953).

ÀNGEL: A. Santasuana (1939) (infant), Marina Blancafort (1953), R. Faja
(1962) (Sant Miquel) i M. Gubern (1962) (Sant Gabriel).

MARIA: A. Arderius (1939), Emília Pérez (1952), Enriqueta Altarriba (1953)
i Rosa M. Rocabert (1962).

ELS PASTORS CANTAIRES DE BETLEM

JOSEP: J. Torrella (1939), Agustí Massaguer (1952), Germà Rovira (1953) i J. Fernández (1962).

COR D'ÀNGELS: T. Borrell (1939), Maria Rosa Cañellas (1939), R. Cañellas (1939), Maria Teresa Casajuana (1939), T. Casé (1939), T. Marra (1939) i R. Montserrat (1939).

COR DE PASTORS: J. Brosa (1939), A. Brosa (1939), A. Camprubí (1939), R. Galí (1939), J. Ginéstós (1939), J. Griera (1939), J. Homet (1939), J. Mussons (1939), S. Ordeig (1939), J. Ordeig (1939), J. Ribatallada (1939), F. Rovira (1939), Antoni Carreras (1952) i Joaquim Casajoana.

COR DE DIMONIS: J. Beltran (1939), R. Linares (1939), J. Marcet (1939), J. Pollina (1939), S. Pujol (1939), M. Riera (1939) i J. Vila (1939).

ÀNGELS: Maria Antònia Brosa (1939), P. Golart (1939), Maria Ordeig (1939), Anna Maria Santasuana (1939) i A. Maria Tomàs (1939).

RABADANS (INFANTS): J. Altimira (1939), J. Caixach (1939), A. Costa (1939), J. Daví (1939), R. de Juan (1939), J. Oliveras (1939), J. Rosell (1939), M. Sabé (1939), J. Vilà (1939) i J. Maria Villaró (1939).

LLUMS: Miquel Carné.

So: Jaume Mussons.

VESTUARI: Casa Closa (1939) i Ballescà (1953).

DECORATS: V. Luis (1939) i Pou Vila (1953).

ORQUESTRA: Orquesta Imperio (1939), Orquesta Hídalgos del Vallés (1953) i 6 músics professionals (1962).

PIROTÈCNIA: Utesa (1953).

PERRUQUERIA: Triquell (1939), Valldeperas (1953) i Miquel Altimira (1962).

APUNTADORS: Josep Ferrer (1953 i 1962).

DIRECCIÓ MUSICAL: Cassià Casademont (1953) i Josep Rocabert (1962).

DIRECCIÓ ARTÍSTICA: Marià Romeu (1939), Antoni Viñas (1953) i Pere Fité (1962).

DIRECCIÓ ESCÈNICA: Marià Romeu i Ricard Rocavert (1962).

DIRECCIÓ GENERAL: Alfons Gubern (1962).

